

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.	
Egy évre . . .	5 " " " " " "	Fél évre . . .	8 " " " " " "
Fél évre . . .	2 " " " " " "	Negyed évre . . .	4 " " " " " "
Negyed évre . . .	1 " " " " " "	Egy óra . . .	1 " " " " " "
Egy óra . . .		Egyes szám ára	4 fillér.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden száma 4 fillér.

TÁVIRATOK.

Városi képviselőválasztás Kolozsváron.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Kolozsvár, jan. 7.

Tegnap tartották meg a városi képviselő választást Kolozsváron, amely a függetlenségi és 48-as párt győzelmével végződött. A 41 városi képviselő közül 15 függetlenségi és 13 szabadelvű párti városi képviselőt választottak meg.

Öngyilkosság végrehajtás miatt.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

H.-Böszörmény, decz. 7.

Bessenyei Mihály iparos felakasztotta magát s meghalt. Bessenyei egy varrógépet vásárolt törlesztésre 115 frtért. Bessenyei adósa volt Kiss Gábornak s ez beperelte. A bíróság Bessenyeit elmarasztalta s lefoglalták a varrógépet. Emiatt követte el az öngyilkosságot.

Uj román lap.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Nagyszében, jan. 7.

Ma egy heti román lap „Activitatea” jelent meg, a mely erősen a mellett kardoskodik, hogy a románok hagyjanak fel a passzivitással, és vegyenek részt a parlamenti életben.

Sikkasztó levélhordó.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Szatmár, jan. 7.

V e r é b András levélhordót, a ki M-szigeti postahivatalból egy kétezer koronát tartalmazó pénzeslevelet ellopott és megszökött ma itt — Szatmáron — letartóztaták. A lopott pénzt 800 korona hijával megállták nála.

Elsülyedt hajó.

— A „Debreczen” eredeti távirata, —

San-Francisko, jan. 7.

San Franciskóból hitelesen jelentik, hogy a Jagua nevű hajó elsülyedésénél nem 40, hanem csak 10 ember vesztette életét.

Főhercegek utazása.

Valesko, jan. 7.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Lipót herceg és neje Gizella valamint György bajor herceg rövid tartózkodásra ide érkeztek.

A chinai konfliktus.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

London, decz. 7.

A lapok jelentése szerint China utasította pétervári követét Oroszországgal az egyezséget megkötni. Ez a hír tehát annyit jelent, hogy Oroszország a nagyhatalmakkal nem jár el közösen és saját önérdékét tolta előtérbe.

Bécs, január 7.

Távirati jelentés szerint az Aspem hadihajó Chefooban kikötött. A hajón minden rendben van.

Rablótámadás egy trafikban.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Győr, jan. 7.

Vakmerő rablótámadást követett el három munkásféle ember, akik vásárlás ürügye alatt mentek be a Vármegyeház utca 7. sz. a. lévő trafikba. Mig a tőzsde tulajdonos ki szolgálta őket az egyik kést ráetett elő és pénzt követelt. — A tőzsdés segélykiállításaira a rablók elmenekültek de egy okmánybélyegekkal terkelte könyvet magukkal vittek. A rendőrség a rablóknak nyomában van.

Tőzsde.

Budapest, 1901. jan. 7.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti árákról:

Déli z á r l a t :

Buza	1901. Áprilisra	7.60	—
	1901. Októberre	7.70	—
Rozs	1901. Áprilisra	7.39	—
Tengeri	1901. Májusra	5.98	—
Zab	1901. Áprilisra	4.96	—

Készáru üzlet változatlan.

Az a 67-es alap.

Csunya egy dolog az a 67-es alap. Nemcsak csunya, de rossz is. Szinte hihetetlen, hogy akad még olyan bátor ember ebben az országban, aki védeni merje.

A mikor harminczhárom év előtt megkötötték a kiegyezést, akkor elakarták hitetni a nemzettel, hogy a 67-es alapon a nemzet politikai jogai fejlődhetnek s anyagi érkei kibővülnek. A nemzet azonban hamarosan kiábrándult ebből a szomorú tévedésből s belátta, hogy a 67-es alapon jogai nem fognak kibővülni soha, sőt ellenkezőleg, a nemzet függetlensége teljesen elvész. A kiegyezés három évtizede tehát nem volt egyéb, mint a magyar nemzet politikai, közgazdasági és pénzügyi jogainak áldozatul dobása; az osztrák Danaidák hordajának töltögetése és nemzeti önérdetünknek valóságos kálváriája. Mincs tehát igaza sem Falknak, sem Széll Kálmának, a midőn azt állítják, hogy mindenki boldog és megelégedett s az ország közvéleménye nem akar a 67-es kiegyezéssel változtatni.

Nem kell ez a 67-es kiegyezés sem a Lajthán innen, sem a Lajthán túl senkinek. Utóbbinak csak örülünk,

A Lajthán innen pedig nem kell azért, amint föntebb mondtuk, mert a 67-es kiegyezés csak a jogainktól foszt meg, de jogainkat nem biztosítja.

Nézzük csak: a 67-es kiegyezés megkötése után rögtön kitűzték a királyi várlakra a sárga-fekete zászlót. A többség a nemzet nevében vállalta Ausztria államadósságait.

A gyülekezési jogtól megfosztottak. A Bach-korszak adóit hozták be a dohány monopóliummal együtt.

A horvátoknak fehér lapot adtak. Eltörölték az uzsora törvényt s a helyett rossz nemzetiségi törvényt csináltak.

Nyugdíjat szavaztak meg, még pedig busásat a muszkavezetőknek és hazaárulóknak, akik 48-ban ellenünk harcoltak.

A megyék kezeit-lábait megkötötték s megfosztották attól a jogtól, amiben alkotmányunk valódi biztosító rejtett Ausztria tulkapásaival szemben: hogy a törvénytelen kor-

mányrendeleteket nem voltak kötelesek végrehajtani.

E helyett azonban behozták a virilisek éretlen intézményét.

Az udvartartás költségeit több ízben emelték s ily alkalmakkor majdnem mindenkor valami új adónemmel nyomorították meg a nemzetet.

A keleti vasut panamáját, a többség nagy dicsőségére, eltussolták.

Romániával oly kereskedelmi szerződést kötöttek, mely kereskedőink, iparosaink és nyers termelőinknek egyenesen hátrányára szolgált. És ezután az első külkereskedelmi szerződés után valamennyi épp oly rossz volt. Ezt érezzük ma is.

Elvállalták a nemzet terhére azt a 80 millió forintnyi adósságot, a mivel szabadságharcunkat verték le. Magyar vérről és pénzzel foglalták el Boszniát és Hercegovinát, mely azóta nagyon sok milliókat nyelt el. Meghozták a beszállásolási törvényt s azóta a magyar katonát újra kedvük szerint vihetik külföldre. A külföldit hozzák a nyakunkra. Ez már hagyományos százados családi törvény. Egyik nemzetet a másikkal verik le. Csináltak honosítási törvényt Kossuth Lajos ellen. Fölemelték a véderőt 800 ezer főre. Be akarták hozni a közgazdaság államosítását. Nem sikerült, épp oly kevésbé, mint az a gaz, ha zaáruló terv, hogy 48-as honvédekkel koszoruztatják meg Hentzi szobrát.

De viszont behozták az embergyilkos regále törvényt, mely a ma gyar embert pálinka ivásra szoktatja,

Ujságírók és színészek.

A „Debreczen” tárczája.

Ha két idegen ember találkozik egymással, beszélget elfogultság nélkül, beszélget nyugodtan és közömbösen és ha öt percnyi, vagy fél napi beszélgetés után az egyik jobbra megy, a másik pedig balra, mindegyik elmondja magában azt a véleményt a melyet öt percnyi, vagy fél napi, vagy fél napi beszélgetés után megalkotott embertársáról:

— Ez kedves ember.

Vagy:

— Ez kiállhatatlan ember.

A véleményét megalkotta jóhiszeműleg és mellékgondolat nélkül. Mi ujságírók, ha valakivel találkozunk, tudjuk, hogy mindig más szemmel néz bennünket, mint ujságot nem író embertársainkat. Az erényeinket talán bűnöknek, a hibáinkat talán érdemeknek számítja és ha udvariasak és szerények voltunk ezt mondja talán.

— Kiállhatatlan és toladó ez az ujságíró népség

Mert az emberek nem szeretnek bennünket, a kik valahonnan kívülről, vagy talán felülről nézzük a világot és meglátunk és elmondunk kemény és szerfelett udvariati igazságokat. Az emberek üldözik, de legalább is kerülnek az igazság Bayardjait, még don Quixote-jait is.

Pedig a mi igazságaink gyakran . . . a legtöbb esetben oly jámborok, oly nyomo-

de degenerálják s épp úgy kipusztítja a magyar fajt, mint a hogy kiölték a spanyolok pálinkával Amerika ben-születteit. Terheinket fölcsigázták a lehetetlen magas fokra. Ma már száz-ezer számra vándorol ki a nép. És a mikor évtizedeken keresztül ezeket művelték, akkor ocsmány politikájukat betetőzték a Tisza-lexel és ischli klauzulával.

No hát aki ezeket a bűnöket így egy csomóban látja, az igazán nem mondhatja, hogy a nagy szabadelvű párt a 67-es alapon valami nagyon igyekezett volna a nemzet jogait védeni vagy gyarapítani. Csakis nyomorgatja vele a nemzetet. Tudja ezt Falk is, Pulszky is. Es igen jól tudja maga Széll K. is.

Csak hogy mind a három elég nagy augur arra, hogy politikai gyá-moltalanságát és gyávaságát nyilvánosan azzal palástolja, hogy a 67-es alap is mennyire tetszik mindenkinek.

Ha pedig maguk közt vannak, akkor nevetve mondják: „Kell a fenének ez a 67-es alap!”

Igy tettek hajdan a római augu-rok is!

Budapest, január. 7.

A lelenczügy rendezéséről

szóló törvényjavaslat, mint értesülünk a belügyminisztériumban már elkészült és a k. ltegyvetés letárgyalása után azonnal a képviselőház elé kerül.

rultul erőtlenekek, oly hitványul általánosságban mozgó, hogy fojtogatja a vágy az embert, hogy egyszer széttepi minden féket, ledöntsen minden korlátot és harsogja el azokat az igazi, nagy igazságokat, a melyektől rombadól egy világ és fölépül egy másik.

De a világmegváltó, nagy igazságokat elmondani nem lehet, csak sugni halkán, csak sejtetni egy vonással, egy árnyalattal. És még a kevés, gyenge igazságok is, a melyeket elmondunk, elég ok arra, hogy gyanuval és ellenszenvvel fogadjanak bennünket ujságot nem író embertársaink. Ez a gyanu és ez az ellenszenv sok keserű órát, sok fogesikorgatást szerez azoknak az ujonczoknak, a kik tulontul sok lelkes bizalommal állnak közénk megváltani a világot. Átmentünk ezen mindannyian és megszoktuk mindannyian.

Most böles filozófiával konstatáljuk, hogy kivüle állunk a világnak, hogy más a mi világunk, hogy más a vágyunk, a gondolkodásunk, a hitünk, az istenünk, mint a többi emberé és legtöbbször meglehetősen tesszük hozzá, hogy nem veszítettünk semmit sem.

Es hogy járjuk a magunk utját, találunk kirekesztettekkel. A kik a művészet jegyében forgatták az ecsetet, a vésőt. vagy sirnak és kacagnak a színpadon, azok sem a többi emberek világában élnek. Odaadják a lelküket, a szívük vérének a tömegnek, de az életük hónapos szobában vagy kórházi

A kereskedelmi alkalmazottakról.

A kereskedelemügyi minisztériumban elkészült a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyairól szóló törvényjavaslat előadói tervezete. A miniszter a tervezetet véleményadás végett megküldte az összes kereskedelmi és iparkamaráknak és egyéb szaktestületeknek.

KÜLFÖLD.

A pápa és a francia kormány.

Marseilleből jelentik. Rómából ideérkezett Favici pekingi püspök egy tudósító előtt kijelentette, hogy az a hír, mintha ő a pápától megbízást hozott volna a francia kormányhoz nem felel meg a valóságnak. A pápa ő szentsége a legjobb indulattal viseltetik a francia nemzet iránt és a diplomáciai összeköttetés nem fog megszűnni. A mi a chinai viszonyokat illeti, a püspök úgy nyilatkozott, hogy reményli, hogy rövid időn belül a rend helyre áll.

A II. Philharmonikus hangverseny.

Debreczen, január 7.

Beköszöntött az újév. Ugy látszik fordulópont Debreczen város zeneéletében. Mert hát „Klára asszony” tárgyilagossá kritikát óhajt, sem többet, sem kevesebbet; „S” ur körülmenyesen méltatja és magyarázza a hangversenyt megelőzőleg a műsor egyes számainak alakját, tartalmát és zenei strukturáját; egyik nagy művésznök pedig zeneileg annyira érettnék tart bennünket, hogy a hegedű-classicimus egyik remekét, a művészek próbakövét, a hatalmas és fenséges Chiaconne-t állítja elénk, hogy benne gyönyörködjünk.

A hangversenynek, sajnos, most sem

ágyban ér véget és ki vannak taszítva a többiek közül. Szeretnünk kellene hát egymást, — mert hiszen igaz az a régi igazság, hogy különben senki sem szeret beünnöket.

. . . És én ha színésszel találkozom, valami furesza szorongást érek mindig. Én tudom, hogy ha teljesíteni akarom a kötelességemet, rövid idő mulva talán kénytelen leszek erről az emberről olyan dolgokat elmondani, a melyekért más ököllel rontana nekem. És ennek az embernek hallgatnia kell, még akkor is, ha én becsutelen módon visszaélek azzal a hatalommal a mit a penna ad.

Nekem módomban van erről az emberről a legszeleesebb nyilvánosság előtt elmondani, hogy rut, hogy ostoba, hogy nem teljesíti a kötelességét, módomban van öt vérig sérteni — és ez az ember, a ki itt mosolyogva áll velem szemben tudja és érzi ezt.

Es a mikor mosolyog, talán ökölbe szoritja a kezét — a zsebében és a mikor szeretetreméltó és udvarias irányomban, akkor szeretne megalázni és amikor nagyra-becsüléséről biztosít, akkor talán azt gondolja magában, — hogy üres vagyok és ostoba.

A gondolkozásunk, a vágyaink, a morálunk és talán az immoralitásunk egymásra utalnak bennünket, de elváltasz a penna nagy hatalma. És ezért ha színésszel ismerkedem meg, nemcsak attól tartok, hogy kiállhatatlannak és toladónak tart, a nél-

volt philharmonikus jellege. Egyes számokat hallottunk ugyan, de a nem régen még kiállításba helyezett zenekari szám újra elmaradt.

A mai estélyt Hubay Jenőnek, a Budapesti Zeneakadémia elismert művésznének és tanárjának hegedűjátéka és Falke H. ur zongoraszámai töltötték be. Az első számban Hubay mint zeneszerző mutatkozott be. 22-ik számú 3 tételű sonátájának felépítésén félreismerhetetlenül tűnik ki a bravuros és rutinós hegedűs. Az adagio szép, nemes témája leginkább megnyerte tetszésünket, annyival is inkább, mert Hubay érzésetjes és meleg tónusa különösen hivatva van az ily széles mederben tartott témák érvényesítésére. Ezen számnál még nem akarjuk játékát méltatni. Közönségünk az ő művészetében már többször gyönyörködhetett, alkalma volt megismerni művészi kvalitását. A kísérő háladatlan szerepét Falke ur, e számnál nézetünk szerint nem kifogástalanul töltötte be. Újból megerősítve látjuk régi állításunkat, mely szerint a művész felülmulni igyekszik a kísérőt a discretio rovására. Itt is, különösen a harmadik részben nagyon gyakran elnyomta a zongora a hegedű szavát, a mi az összhangnak és a műegységnek érezhető ártalmára vált.

Falke ur, Moszkowski régi irányú Suitjének előadásával lépett közönségünk elé. Ezen Bach modorban írt darabnak jól átgondolt, érzésetjes előadásával nagy tetszést aratott. Különösen kiemelendő az „Aria” jól pointírozott, közvetlenséggel ható interpretálása.

Az est fénypontja a harmadik szám volt, Bach „Chaconne”-ja. Az első részének általában elfogadott széles, öblös tónusát Hubay nem éppen a mű előnyére változtatta meg. Az általa bemutatott gyorsabb időmérték okozta azt, hogy a művész nem tudta kellőképp érvényesíteni a témának éppen a széles accordokban rejlő fenségét. Az első ütemek után azt hittük, hogy teljesen eltérőleg fogja adni a művésztől eddig megszokott formától.

De kellemesen csalódtunk. Hubay elég korán észrevehette, hogy az általunk kifogásolt gyors időmérték nem alkalmas ezen

kül, hogy az lettem volna, hanem félek, hogy az az ellenszenv, a melynek nem adhat hangot úgy és a mely szerint nem cselekedhetik olyan szabadon, épen a sajtó nagy hatalmától való félelmében, mint a többi emberek, mély, titkos gyűlöletté, tehetetlen, keserves utálatná változik a lelkében. És a míg erőszakot tesz magán, hogy rám mosolygjon, azalatt lelkében rám zudítja a gyűlöletének és az utálatának minden átkát.

Az állandó függés érzete, a mely gyakran reszkető félelemmé válik, teszi azt, hogy színészek — színésznők! — olyan kinos udvariasak néha irántunk ujságírók iránt és hogy mi ennek olyan kevés értéket tulajdonítunk.

Ez a kinos udvariaság, ez a keserves törekvés arra, hogy megnyerjenek, okozza azt a szorongást, a melyet érzek, ha színészszel megismerkedem.

És mi mégis megtudjuk találni egymást. És a színész már nem erőlködik, hogy udvarias legyen, és én nem érzek szorongást, mert tudom, hogy megtaláltam az igazi énünket. Ők teljesítik a kötelességüket lelkesen, művészi ambícióval, én is teljesítem a magamét lelkiismeretesen és szeretettel. És én eddig egyetlen egyszer sem kaptam szemrehányást színésztől azért, hogy igazságtalan voltam vele szemben. Sőt irtam valakiről, valamikor, hogy gyenge

polifonikus mű szemlélésére. A helyes tempót eltalálva, bámulatos technikával, praecis előadásban tárta elénk a mű nemes szépségeit.

Köszönjük neki az élvezetet, amit különösen ezen darab előadásával szerzett. — Közönségünk, elragadtatva az előkelő és mélyes előadástól, hatalmas tapsal jutalmazta a művészt, a ki a többszöri kihívást Bach „Airé” jével köszönte meg, ezzel újból beigazolvva, hogy a classicus széles tónusnak mennyire mestere.

A következő két Chopin számot Falke ur izlésetjesen adta elő. A Nocturne kivitele határozottan művészi volt. Nem mondható ez a Chopin F. moll fantáziáról. Az octávok úgy látszik a művész gyengéjét képezik, mert kivitelükben mindig némi bizonytalanság volt tapasztalható. A tulságos gyors előadásban a téma sem érvényesülhetett úgy, mint kellett volna.

Utána Hubay, Vieuxtemps „Balladet Polonaise”-t játszott. A Polonaise-t már billánsabb előadásban is hallottuk. Ráadásul egy Con cert-Mazurkáját játszott, mely most már közkinészt képezi a hegedűirodalomnak.

A 6. számot képviselő négy jellemdarabot Falke ur briliáns technikája segítette diadalra. Saját szerzeményű Menuetjében ügyes, szellemes szerzőnek mutatkozott be.

A sikerült hangversenyt Hubay „Csárda jelenetek” 12-ik számával fejezte be. Ő ennek a genének exclusiv mestere és felülmulhatatlan előadója.

Fel kell még említenünk, hogy az igazgatóság valóban kitünő zongoráról gondoskodott.

A hangversenyeket látogató közönség egy része, úgy látszik a zord idő miatt távol maradt. Mi a kik ott voltunk, — eléggé élvezetesen töltött est emlékével távoztunk.

Vivat sequens!

Dur és Moll.

volt és az a valaki elismerte, hogy helyesen és igazságosan irtam.

Mi ujságírók teljesítjük a kötelességünket és a közönség helyesléssel kíséri azt, a mit írunk.

Kinek van hát joga arra, hogy bírálgasson bennünket? Kinek van joga megvádolni bennünket? Dilettáns írók és hozzá nem értő színügybarátok hogyan merészkednek azt mondani, hogy rosszul teljesítettük a kötelességünket?

Fájdalom, nálunk vidéken elesusznak a hatáskörök. Én nagyra becsülöm a kereskedőket, de azt a rőföskereskedőt, vagy másféle kereskedőt, a ki színügyi bizottsági tag lett és ezen a réven szamaraz le színészeket és leczkétet meg ujságírókat, gyűlöletes, otromba és ostoba alaknak tartom. És vágyom arra, hogy ezt megmondjam neki.

Szeretem a dilettáns írókat is, mert ők az irodalom leglelkesebb barátai. De gyűlöletesnek tartom azt, ha valaki az irás az ujságírás, a sajtó révén felkapaszkodott olyan magasra, hogy jogosítva érzi magát azoknak adni leczkét, akik az egész életüket, minden tehetségüket a tömeg, a közönség, a nép, szóval a sajtó szolgálatában pazarolják el és meghalnak hónapos szobában, vagy kórházi ágyon.

A dilettáns írók — még ha kvalitás dolgában felérnek a logkiválóbb professzi-

Színház.

Buborékok.

Örömmel konstatáljuk, hogy a debreczeni közönség a darabok izlése tekintetében arra az álláspontra helyezkedik, melyet mi kifejtünk s a melyről oly sokat írunk. Nem kell ennek a közönségnek trágár hülye darab, mint a Felfordult világ, de ha jó, értékes darabokat tüzet műorra az igazgató mint pl. a Vasgyáros, avagy a Buborékok, mindenhez van közönség s még hozzá, ha olyan összevágó előadásban is kerül színre mint ez a két darab. A Buborékok Csiky darabja s épen ezért csodálkozunk, hogy az igazgató nincs figyelemmel erre s oly ritkán tűz műorra Csiky vagy ahhoz hasonló értékesebb darabokat.

Egyik legpompásabb, a szezon legsikerültebb estéje a szombati volt, mikor is a Buborékok került színre s ösmerjük el, ezuttal igazán jó előadásban.

A te' ház közönsége mulatott, tapsolt. Nagy Gyula, Kiss Irén, Fáy nyílt színen is kivették részüket a tapsból, oly pompásan játszottak.

Cserényi szerepét, a fiatal előkelő özvegy nőt ezuttal — más szereplő hiányában — Breznai Anna anyaszínésznő játszotta. Előnyére írhatjuk, hogy elődjénél jobb volt.

Tanay Frigyesnek, a társulat e kiváló tagjának akarunk még néhány szót figyelmébe ajánlani.

Tanay szerepét nem fogta fel helyesen. Neki egy előkelő gavallért kell bemutatni, a ki előkelősége mellett könnyelmű, fellépésében, minden cselekedetében komoly, s ezen merev komolysággal, henczegő, majdnem kihívó modorával válik nevetségessé. Ő e helyett bemutat egy komikus figurát, kinek

onátus íróval is — mégis idegenek maradnak az igazi ujságíró előtt. Mert a dilettáns író, mialatt a sajtót felhasználja arra, hogy felemeltesse magát, mindig okos távolban marad tőle. Mert a dilettáns ujságírónak vallja magát mindig, ha haszna van belőle; ellenben megtagadja rögtön ujságíró voltát, ha helyt kell állania valamiért, ha legcsekélyebb kár fenyegeti. A dilettáns író okos, számító, ravasz és hideg, az ujságíró ostobán lelkes, bizik mindenkiben és önfeláldozó.

A dilettáns csengő pénzre váltja be kicsi vagy nagy talentumát, az ujságíró elszórja névtelenül, haszon nélkül. A dilettánsnak mindig kolléga az ujságíró, ha szüksége van rá, de sohasem az, ha megfordítva van a dolog. Az ujságírónak csak kellemetlenséget szerezhethet a dilettáns, mert megfosztja pályájának kicsi előnyeitől is, a dilettáns mindazt, amit más pályán elért, jó részben az ujságíróknak köszönheti.

A vége természetesen az, hogy a dilettáns leczkét ad az ujságíróknak, — oh nem az érvényesülés tudományából, vagy más dolgokból, a melyekből talán adhat, hanem ujságírói kötelességtudásból és lelkiismeretességéből . . .

csupán öltözködése árulja el az előkelő gavallért, de megjelenése, mozdulatai semmikép sem mutatják az előkelő pökhendi gentlemant. Tanay ezuttal az effajta szerepeit vette mintául, a jelen esetben az nem felelt meg s nem is felelhetett meg a darab s a szerző intenczióinak.

Különben az előadásra még azt jegyezzük meg: a debreczeni közönség örülne — ha nemcsak elvétve, de mindennap ilyen előadást láthatna.

Végül még csak azt ajánljuk az igazgatóság figyelmébe, hogy a Buborékokat ne nevezgessék vigjátéknak, mikor az színmű. Ha maga a szerző annak nevezte volna is, nála inkább a distinkció kétséges voltának, mint nemtudásnak lehet tulajdonítani. Hiszen Csikynek nincs darabja, mely tele ne volna oly vonatkozással, mik igazi társadalmi színművekké teszik munkáit. A rendezőség érkeke megtalálhatná a helyes utat az ily apróságnak látszó, de mégis lényeges hibák rektifikálásához.

Quasimodo, a notre-damei templom harangozója.

Megragadjuk ugyan az alkalmat, ha rámutathatunk azokra a kihívó hiányosságokra, a melyek színházunknál igen gyakran jelentkeznek, de viszont nem zárkozhathatunk el — igazságos kritikát írván — a nagy ritkán előforduló jó előadások elismerésétől sem.

Ilyen fehér holló volt a tegnapi esti előadás is. Csekély, kis számu közönség nézte végig ez ősrégi rémdráma előadását, de azért szivesebben nézte mindenki a rémes háborzongató jeleneteket, mint a mostanában divatos „Felfordult világ”-féle sikamlós hülyeségeket. A szereplők közül első sorban egy debutáló, kis művésznőt kell kiemelni, aki épp oly otthonosan mozgott a színpadon, mintha csak odahaza a játék-babái közt lett volna. A kis Barta Rózsika aranyos megjelenésével elragadta az egész hallgatóságot, az egész kis baba megmutatta, hogy színészi-vér csörgedezik benne.

Dicsérettel kell megemlékeznünk Fáy Flóráról, ki épp oly sikkel tánczolt, mint a mily hatással játszott a drámai jeleneteket, Breznay, Barta, Tanay és Odry mindannyian jól megállították helyüket. A karszemélyzet a czigánytanyai jelenetnél diszkrétebb is lehetett volna. Evvel beszámoltunk a tegnapi előadásról és várjuk, mikor lesz alkalmunk ismét jó előadásról hírt adni, mert bizony-bizony ránk ferne egy kis műélvezet is a sok rossz darab s még rosszabb előadások után.

A győri színház új igazgatója visszalépett.

Mi is megirtuk, hogy Győr város tanácsa a győri színházat egy debreczeni ifjunak, Békés Gyula színésznek adta oda a jövő szezonra. Mint most értesülünk Békés Gyula levelet intézett a tanácshoz, melyben tudatja, hogy a megkísérlett szervezkedés nehézségei miatt visszalép a győri színház igazgatásától. Bizony a színigazgató pályája az örökös nehézségek pályája s Békés Gyulára csak előnyösebb, hogy mindjárt az első nehézségnek indították visszavonulásra. A győri színházra most új pályázatot hirdetnek.

Egy debreczeni család tragédiája.

— Öngyilkos óras segéd. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, január 7.

Egy szerencsétlen véget ért debreczeni család tragédiájának utolsó felvonása játszódott le ma délelőtt a Simonffy-utca 11 számú házában.

Földesi Vilmos órassegédnek nem régiben lőtte agyon magát az édes apja egy jómódu kárpitós, gyógyíthatatlan betegség miatt. A három tagból — az özvegy és két fiuból — álló kis család azóta a Simonffy-utca 11 számú lakásban élt elég szerény körülmények között.

Alig két héttel ezelőtt az egyik fiu hirtelen rosszul lett s alig telt bele 24 óra, már kiterítve feküdt a kórház halottas szobájában. A szegény özvegy asszony annyira szívére vette fia halálát, hogy egy rövid hét alatt követte őt a sirba.

A szerencsétlen Vilmos azóta buskomorrá lett. Sokszor elkeseredett hangon beszélt az ismerősei előtt, hogy milyen szomorú egy árva élete.

A buskomorrá vált fiatalember; aki Ormós óras üzletében dolgozott ma délelőtt valami ürügy alatt eltávozott az üzletből s hazament lakására, ahol egy 7 mmes forgó pisztolyt magához véve bezárkózott a szobájába.

A házbeli csak a dörrenésre lettek figyelmesek s rátörték az ajtót.

Az árván maradt ifju a szoba padlózatán hevert, melléből lassan szivárgott a vér.

A szerencsétlen fiatalembert kiszállították a közközházba s az orvosok állítása szerint mire ezek a sorok napvilágot látnak — kisenved.

A tragikus véget ért család iránt általános a részvét.

NAPI HIREK.

Kenyeret a népnek.

Nagyváradon élénk mozgalom indult meg Bulyovszky Józsefné polgármesterné vezetése mellett a szegényeknek ingyen kenyérral való ellátására.

Debreczen, az alföldnek metropolisa, úgy látszik, pihen. Alszik mély álomban, pihen babérain, miket nem szerzett. Pardon, van neki igen sok érdeme; hogy ne menjünk tovább, jó módban élő városatyáinak, vagy jobban mondva a legtehetősebb működési körrel bíró bizottsági tagjainak busás honoráriummal szolgál. Valljuk be ez is érdem: az önzetlen munka elismerése. A tag uraknak csak hull az istenáldás a fejükre, talán maguk is belátják, hogy érdemtelene a tiszteletdíj felemelésére. De hát a közgyűlés megszavazza, s bizonyára bolond volna mind egyikük, ha ellenállana a folyton telt városi pénztár kitüntető kegyeinek,

Szegények! Ez a szó ismeretlen a város intező férfiai előtt. Hát ilyenek is vannak? Bizony ők nem ismerik ezt a népséget. S ha ismernék is, mit nekik Hekuba, mit nekik az a körülmény, hogy a gazdag, a dus gazdag Debreczen határán kelül ezrek kinlódnak napról-napra, hogy megszerezhessék kenyereket. S hagyján, a kik még megszerzik, de a kik nem képesek erre! Ezek az emberiség számkivetettjei; az éhség nagyobb ur, mint a morál, parancsszavára gyorsabban tűnik az ember, mint a morál, talán csak szenelgő társadalom lesújtó itéletére.

Jótékony egyleteink vannak; működésükből nem tagadhatni meg a nemes buzgóságot s áldozatkészséget. Vezetői s tagjai ez egyesületnek a nők, kik amugy is kifáradnak az életben, melynek megismerése nekik sokkal nehezebb, sokkal kényelmetlenebb s veszedelmesebb, mint az erősebb nemnek. De hagyjuk ezt! Fogadjuk el azt a véleményt, mely szerint a nőt alaplelkivonása is a könyörületre praedestinálja, mely szerint a nőnek ez külön működési köre, melyen belül igazán nőnek érzi magát s nem szorul férfi támogatására.

De hol marad maga a város, a testület, mely alátartozóit rend- és rangkülönbség nélkül figyelemmel kísérni tartozik! A város, mely külső, idegen képviselotei alkalmával büszkén említi, hogy falain belül megelégedettség, boldogság lakozik. A tanács működési köre tág, de még sincs oly tág, mint lelkiismerete, mely szó nélkül engedi elhangzani a szegények panaszát, jajszavait.

Kivánatos volna, ha a város valahára az igazi humanitás terére lépne, hogy végtére fordítana némi gondot azokra, kiknek hazájuk, de nem egyszersmind dajkájuk is Debreczen. Oh, van pénz, van elég; szorítsunk valamelyik kiadásainkon, ne igen siessünk azokkal a meg nem érdemelt fizetésemelésekkel, óvakodjunk a felesleges rendkívüli kiadásoktól, csak rövid ideig, csak pár évig. Bizom benne, hogy csak kis takarékoskodás mellett is esztendőre szép pénz gyűlne össze a szegények számára.

S akkor megvalósulna, a mit most mi lelkünk igaz sugallatával kérünk, bizva a városi tanács még eddig — sajnos — nem igen tapasztalt jószívűségében:

— Ingyenkenyeret a szegényeknek!
—tán.

A karczagi ref. egyház új főgondnoka.

A karczagi ref. egyház, mely egyike a kálvinista Szón leghatalmasabb védbástyáinak, legközelebb új főgondnokot választott. A népes gyülekezet majdnem egyhangu bizalma P a p p Elek országos képviselő felé fordult, kit rendíthetetlen hazafisága s egyháza iránti törhetlen ragaszkodása egyaránt a legméltóbbá tesznek e díszes állásra. Tegnap ment végbe kálvinista egyszerűséggel, de annál meghatóbb ünnepi hangulatban az új fő-

gondnok beiktatása, a gyülekezet előtti eskü letétel. Szívünkben üdvözljük pártunk kimagasló tagját új méltóságában; de egyszermind gratulálunk karczagi testvéreinknek is a szerencsés választáshoz!

Személyi hír.

Lapunk felelős szerkesztője, ki három nap óta a fővárosban volt elfoglalva, mai napon visszaérkezett.

Debreczen város egészségügye.

Dr. Sárváry Gyula, Debreczen város tisztifőorvosa a közigazgatási bizottság szombati ülése elé a következő jelentést terjesztette: „A közegészségügyi viszonyok december hóban még kedvezőbb voltak, mint az ezt megelőző hónapban, mert egy heveny fertőző kórok, mint más betegségek is még kevesebb számmal fordultak elő és a halálozási százalék is igen kedvező volt. A megbetegedések leginkább a légző szervek hurutos és lobos bántalmaiból és torokgyuladásból állottak. Heveny fertőző betegségek közül szórványosan kanyaró vörheny, bárányhimlő, hasihagymáz, fültömrigylob és influenza esetek észleltek. Vörhenyben, ronsoló toroklobban és hasihagymázban egy-egy haláleset fordult elő.

Kitüntetés.

Öfelsége a földmívelésügyi minisztérium előterjesztése alapján V i n n a y Geza debreczeni főmérnököt műszaki tanácsosi címmel ruházta fel.

Egy uri nő jótékony adománya.

Egy nemes szívű urinő K a c s k o v i t s Ivánné 30 koronát küldött szerkesztőségünkbe. Husz koronát a keresztyén nőegyleti népkönyha és 10 koronát az izr. népkönyha javára. Midőn az összeget e helyen is köszönettel nyugtázzuk, óhajtanók, ha a nemesszívű adakozónak minél több követői akadnának.

Jog, törvény, igazság.

Lapunk szombati számában „Jog, törvény, igazság” című újdonságban megemlékeztünk a debreczeni szociáldemokraták mozgalmáról s ebben a cikkben többek közt az mondták, hogy mi — már mint a Debreczen — helyeselnénk azt, hogy a szociáldemokraták lapját elkobozták, mivelhogy olyan eszmékkel foglalkozik, amelyek könnyen megronthatnák a mi józan munkásainkat.

Ennek a cikknek illetén módon való megjelenése összefüggésben áll szerkesztőnk távollétével, a ki ezennel kijelenti, hogy az említett cikk csakis az illető munkatárs e g y é n i véleménye, mert a „Debreczen” szerkesztősége, a mely kezdettől fogva mindig a sajtó szabadság rendíthetetlen harczosa volt, semmiféle olyan hivatalos erőszakot nem helyeselhet, a mi a vélemény nyilvánítás szabadságának elnyomására, avagy csak korlátozására irányul.

Debreczeni országos vásár.

A hajdan országra szóló debreczeni nagy vásárok, mióta a gőz és

villany korszak bekövetkezett, sokat vesztettek régi fényökből, hanem azért még ma is nagy port ver az fel a közel vármegyékben, honnan — különösen jószágfélék — seregestől hajtának fel. Ez évben az első országos vásár e hó 7 én veszi kezdetét, melyen és a következő két napon bőr, gyapju, méz, dió, toll, iparcikkek, gabona és terményvásár lesz; 12—13. lesz a sertésvásár, 13—14-én lóvásár, 14—15-én általános baromvásár.

Taaffe grófnő regénye.

Megirtuk annak idején az utóbbi évek szerelmi krónikájának szenzációs eseményét, hogy T a f f e Ilona grófnő jegyet váltott egy szegény kassai zsidó vallásu orvossal, Feldmann Jakabbal. A szerelmes mágnáskisasszony szakított elöitéletes rokonságával, fényes és előkelő összeköttetésekkel, de — szakított a büszke osztrák fővárossal, Bécsel is. Tegnappette le Budapesten Halmos polgármester kezeibe a magyar állampolgári esküt. Ezzel magyar honossá lett Taaffe grófnő és úgy mint magyar honleány fogja kezét nyújtani annak, akinek szerelmeért mindent, de mindent eldobott.

Elhunyt urinő.

Egy jótékonyaságáról jól ismert uri nő haláláról értesülünk, özv. S t e r n Józsefné Ujfehértón 85 éves korában elhunyt. Az elhunytban Stern Ignác, társas életünk kedvelt tagja édes anyját gyászolja.

Az „Iparoskör” bálja.

Derék iparosaink is ki akarják venni a részüket a farsangból. Mint értesülünk az Iparoskör „bárendező” bizottsága már a múlt hét végén megalakult s jövő hó 10-én (vasárnap) fogják megtartani a Bika disztermében a jól sikerült, igérkező táncmulatságot. A mulatság iránt városunkban nagy érdeklődéssel mutatkozik.

A sorshuzás és a sorozás.

A sorozás előjátéka a sorshuzás f. hó 9-én szerdán délelőtt 9 órakor tartatik meg a debreczeni illetőségű védkötelesek részére a városháza nagy termében. Ez alkalommal szokatlan nagyszámmal 413-an lesznek azok az 1880-ik évben született első korosztályu hadkötelesek, kik vagy maguk huzhatják ki azon sorsszámot, a mely a sorozóbizottság elé vezetés sorrendjét állapítja meg, vagy helyettük sorsszámot szüloik vagy igazolt meghatalmazottak is huzhatnak; ha pedig sem maguk, sem meghatalmazottjuk nem volna jelen, úgy az ilyenek helyett a hivatalos közegek huzzák ki a számot. A sorshuzás Simonffy Imre elnöklété alatt történik s jelen lesznek Oláh Károly tanácsnok Pálffy Gábor és Vécsey Viktor városi biz. tagok és a katonai ügyosztály 2 tisztviselője. E helyen megemlítjük, hogy városunkban az idén a fősorozás ápril hó 22, 23, 24, 25 és 26 napjain tartatik meg, melyre mindenki kellő időben meghívót kap.

Gázömlés.

Tegnapp este a Szent-Anna-utca 50-ik számú háznál egy gázvezető cső megrepedt s a teljes erővel tódult ki rajta a gáz. A lakók azonnal jelentést tettek a dologról s a gázgyárból kiküldött munkások csakhamar

kijavították a megrepedt csövet. A gázgyár már házi kezelésben van s így ideje volna már, hogy a város kieserítetné azt a tömördek régi, rossz vezető csöveket s ezáltal elejét venné nagyobb szerencsétlenségeknek.

Halálozás.

P e t h ő Julianna, özv. Polgár Balogh Istvánné asszooy tegnap reggel életének 77-ik évében meghalt. Elhunytát nagy kiterjedésű rokonság gyászolja. Temetése holnap d. u. 2 órakor lesz.

A protekctó.

Furfangos módon csapott be egy tojás áruló kofa, H o r v á t h Józsefné két iparos segédet. A jeles matróna ugyanis 10-10 forintot csalt ki a két segédől azzal az ígérettel, hogy ő majd „becsinálja” őket a helybeli vasuti üzletvezetőséghez egy nagy ur komája révén s így majd a két segéd jó és biztos álláshoz fog jutni.

A két iparos segéd lépre ment s átadták a kért 10—10 forintot és a munkakönyvüket a jeles asszonynak. Horváthné azonban miután a pénzt átvette úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

A két becsapott iparossegéd most a rendőrséghez fordult, hogy segítsen nekik feltalálni a protektorukat, vagy legalább a pénzüket meg az okmányait kerítsék meg.

Új ártézi víz.

Napról-napra szaporodik az egészséget óvó tényezők száma. Az például régi igazság, hogy az ásványvizek hatása az egészségre szembetűnő. Úditi a testet, frisseséget kölcsönöz a tagoknak, jó izt ad a szájnak s elősegíti a vérkeringést. Mindezt természetesen csak az a víz teheti, melynek alkotóelemei vegyileg is tiszták.

Nem is régen, pár hónapja fedezték fel a berettyó-ujfalui ártézi vízforrást, melynek vize bir a fenti előnyös tulajdonságokkal s a mellett borral keverve a legízletesebb keverék. Hatása üdítő, pesti klinikusok s professzorok vegyelemzésének adatai szerint olyan kedvezők az összetétel részei, minők talán egyetlen ásványvíznél sem,

Ára is bámulatosan olcsó a többiekéhez képest. Most azonkívül, hogy e vizet szépen bedugaszolt palaczkokban kávéházakban s veudéglőkben is szerte árusítják, most főraktárt is létesítettek Debreczenben kis és nagy adásra, Mester-utca 3. szám alatt. Ajanljuk a víz használatát mindenkinek, ki egészségét még tudja becsülni.

Elfogott tolvaj cigányok.

A kóbor cigányok egy idő óta egymásután követik el a betöréseket és lopásokat. Egy ily tolvaj cigánykomániát fogott el tegnap este két rendőr, P o r c s i n y Ambrus és Kecskés István, kik több helyen követtek el betörést. Az elfogott cigányok beösmerték a tömeges lopást és most a bünygyi osztálynál várják további sorsukat,

Iparos ifjak bálja.

Az iparos ifjak önképző egyesülete f. hó Január 27-én tartja meg szokásos és minden alkalommal fényesen sikerülni szokott bálját, melynek előkészítésére élén az elnökséggel oly körültekintő rendező bizottság alakult mely a legjobb biztosítékot nyújtja arra hogy a bál teljes mértékben sikerülni fog.

Ongyilkosság.

Szölösi István 26 éves fiatalember, tegnap délután H.-Szoboszlón lakásán felakasztotta magát. Az öngyilkosság annál feltűnőbb, mert a szerencsétlen fiatalembernek most, szerdán lett volna a lakadalma.

Ne tovább új esztendő.

Megesett az a dolog a XX. század elején, hogy jelen nem lévők is üdvözöltek volna, ha lehetett volna, de mert jelen nem valának, azért írni kellett. Ilyen közleményt adunk tudtára Temesvárról. Ez a közlés pedig így szól:

(Tanuljatok debreczeni kised közgazgatási bajnokok!) Temesvárott már régóta szokás, hogy az ujesztendő első napján a tisztviselők testületileg fölkeresik a hivatali főnökeiket. A ragaszkodás nyilvánítása mindenkép szép vonás, de a ragaszkodás és a tisztelet nyilvánítása még becsesebb, ha az nemcsak a tisztviselői kar, hanem az egész nagy közönség érzelmét visszatükrözi. — Ebben (nem kutyában?) lett volna része dr. Molnár Viktor temesvári főispánnak. Ő azonban két nappal azelőtt váratlanul elutazott és így elmaradtak nála a tisztelgések. Ebből már tanulhatnátok; debreczeni bölcs vitézek!

x A Korona Takarékszövetkezet működését 1901. január hó 1-én kezdi meg. A szövetkezet évtársulatai 5 évre alakulnak. A szövetkezet 6 %-ot nyújt tagjainak, az öt év alatt befizethető összeg erejéig kölcsönöket, melyeket az előjegyzés sorrendje szerint kezesség, jelzálogi bekebelezés, vagy más fedezet ellenében ad. Befizetési napok; szerdán délután 3—5-ig, szombaton délelőtt 9—11 és délután 3—5 óráig, Beiratkozások a szövetkezet hivatali helyiségében (Piac-utca 5. szám, a kereskedelmi akadémiával szembe) naponta a délelőtti órákban eszközöltnak.

*** Ujtás a sóbeszerzés terén.** Ugy látzik a pénzügyminiszter végre mégis megalkalta azokat a türethetetlen nehézségeket, amelyek a só eladás körül mindeközéig fennállottak. Budapesti levelezőnk írja ugyan is, hogy a kormány a konyhasó és iparsó eladásának közvetítésével a „Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság” budapesti cégét bízta meg és a pénzügyminiszter módot adott a részvénytársaságnak arra, miszerint a sóvásárló közönséget gyorsan szolgálhassa ki, fentartván magának a számított költségek ellenőrzésének jogát. Ha rendszerint gancsolni valók is a kormány intézkedései, ez alkalommal csak díszlet illeti azért a praktikus és okos ujtásért.

A polgári kör táncmulatsága.

Pompásan sikerült táncmulatságot rendezett tegnap előtt este a debreczeni „Polgári Kör”. A Bika díszterme megtelt — szép számu hölgy közönséggel s társadalmunk kitűnősegei közül is számosan megjelentek a mulatságon. Az első négyest több mint száz pár táncolta. A szépszámmal jelen volt hölgyközönség névsorát tudósítónknak a következőképp sikerült összeállítani:

Urasszonyok ;

Ökrös Istvánné, Teremi Gáborné, Szilágyi Imréné, Katona Jozsefe, Vértessy Istvánné, Kiss Ferenczné, Kovács Józsefné, Birinyi Lajosné, Dávid Istvánné, Balogh Istvánné, Györfly Ferenczné, Zöld Mihályné, Németh Gáborné, Deák Józsefné, Harsányi Andrásné, Katona Jóssefné, Kiss Mihályné, Balogh Jánosné, öz. Szüts Gáborné, Szabó Istvánné, Tóth Józsefné. Ujváry Gáborné, Nosztrai Istvánné, Szatmáry Istvánné, Faragó Andrásné, Papp Andrásné, Koroknay Lajosné, Kovács Mihályné, ifj. Kovács Mihályné, Nagy Istvánné, Nagy Sándorné, Kéky Sándorné, Veres Mihályné, Bihari Istvánné, Gyarmathy Jánosné, Kovács Ferenczné, Szentessy Jánosné, Soltész Istvánné, Sass Józsefné, Balogh Istvánné, öz. Veszprémy Istvánné, öz. Daku Jánosné, Hornyák Andrásné, Bálint Józsefné, Kovács Jánosné, Vásáry Andrásné, öz. Liphay Gáborné, Szegedy Dánielné, Nagy Mihályné, Nagy Sándorné, Horváth Istvánné, Horváth Jánosné, Biczó Gyuláné, Szele Lajosné. Nagy Lajosné, Katona Imréné, öz. Egri Mihályné, Egri Józsefné, Tóth Mihályné, Nemes Gáborné, Polgári Mártonné, Kolláth Sándorné, Birinyi Imréné, Nagy Józsefné, Rác Sámuelné, Vértessy Istvánné, Kovács Jánosné, Bácsi Andrásné, Telky Mátyásné, Imre Jánosné, Katona Józsefné, Kormos Mihályné, Biró Jánosné, Szabó Istvánné, Kiss Miklósné, Balogh Istvánné, Báthory Józsefné, öz. Balogh Istvánné.

Kisasszonyok :

Ökrös Erzsike, Jambor Mariska, Teremi Juliska, Szilágyi Erzsike, Katona Mariska, Vértessy Eszti, Kovács Erzsike, Birinyi Zsuzsika, Birinyi Erzsike, Szabó Eszti, Balogh Eszti, Zöld Mariska, Deák Juliska, Deák Eszti, Harsányi Juliska, Balogh Eszti, Kiss Mariska, Szüts Eszti, Szabó Erzsike, Tóth Juliska, Ujvári Juliska, Faragó Erzsike, Nosztrai Mariska, Szathmáry Erzsike, Koroknay Piroska, Koroknay Róza, Papp Juliska, Kovács Juliska, Kovács Mariska, Vilmányi Juliska, Kecskés Rózsika, Kéky Rózsika, Bihari Mariska, Veres Juliska, Varjas Eszti, Kovács Juliska, Sass Mariska (Hosszu Pályi) Balog Erzsike, Daku Rózsika, Hornyák Juliska, Pálint Mariska, Kovács Katicza, Vásári Erzsike, Szegedi Mariska, Nagy Erzsike, Nagy Juliska, Nagy Mariska, Horváth Ida, Szele Juliska, Katona Erzsike, Nagy Róza, Egri Erzsike, Tóth Erzsike, Tóth Juliska, Nemes Róza, Polgár Eszti, Polgár Erzsike, Király Juliska, Birinyi Mariska, Nagy Emma, Nagy Margit, Rác Mariska, Vértessy Ilona, Kovács Juliska, Bácsi Erzsike, Telki Rózsika, Vágó Amália (Bihar Udvari) Kormos Emma, Vágó Erzsike, Szabó Emma, Kiss Eszti, Tóth Zsuzsika, Balogh Margit, Báthori Mariska, Balogh Róza.

IRODALOM.

A Művészet című kéthetenként megjelenő művészeti szépirodalmi lap — melynek szerkesztője Cs. Szabó Kálmán, főszerkesztője Beniczky Bajza Lenke — újévi száma feltűnő szép és gazdag tartalommal jelent meg. Elbeszélést írtak bele: Szana Tamás, Beniczky Bajza Lenke, Lampérth Géza, Györy Ilona, Jakab Ödön, Nógrádi László, Pekár Gyula, Malcoms Béla báró. Közli Makai Emilnek a Bölcső című nagy sikert aratott színműböz írt mulatságos kis darabját. E mellett művészet, színház, irodalomról van benne bő ismertetés. Számos

gyönyörű művészeti reprodukció disziti e gazdag tartalmu lapot, mely az újévvvel második évfolyamába lépett. Előfizetni a kiadóhivatalnál lehet: Budapest, IV., Vörösmarty-utca 42. szám. Előfizetési ára: Egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyed évre 4 korona.

Katona-kinzás.

Kikinda, jan. 7.

Kócs József a neve annak az ujoncz huszárnak, aki a múlt hó 31-én hajnalban megszökött, a helybeli huszár laktanyából.

A vasúti sinek között haladt és Borosjenőre igyekezett, de egy rendőrjárát elfogta és bekísérte.

A vászonruhába öltözött ujoncz huszár előadta, hogy azért szökött meg, mert már nem bírja tovább azt a sok verést, a melyben káplárja, czugsfűrer e, Nyári és Sipos és az öreg huszárok részesítik azért, mert ő a ki később rukkolt be a többi ujoncznál, nem tudja még ny a tempót mint a többi.

Ütik-verik, nádpálczával, kantárszárral. Hiába jelentkezik a naposnál raportra, nem vezeték elő és így kapitánya nem is tud arról a brutális bánásmódról.

Most is úgy elverték, hogy a karját alig bírja emelni, arcát úgy verték, hogy egészen feldagadt. Elmondja, hogy inkább a világba megy semhogy eltűrje ezt a bánásmódot.

Nagy eredmény.

Valamely veszedelmes ellenség fölötti győzelmet az egész nemzet megünnepli és az egész sajtó örömmel hozza azt nyilvánosságra. Mostani korszakunkban az összes népeknek egy közös ellenség ellen kell küzdeniök és annak legyőzése az egész emberiség diadalát képezi. A győzelem melyről beszélni óhajtók, az, a melyet a betegség ellen kivivunk, a fegyver pedig, a melyt megismertetni kívánok, az, a mely a betegséget legjobban képes legyőzni és szétrombolni. A legtöbb baj, a mely gyakran még a legegészségesebb egyéneket is éri, a vér elszegényedéséből származik, a mely vérszegénységet, sápkórt, gyomor és bél-bajokat, valamint általános elgyengülést úgy a férfiaknál mint nőknél von maga után. Az idegek elgyengülése is lehet azok kuforása, a miből neurasthenia, ischias és neuralgia származik. Dr. Williams Pink labdacsei a vér gazdagítása és az idegek erősítése által elűzik mindezen betegségeket és ez által azoknak, akik betegségtől vannak megtámadva, ismét új életet hoznak. Számos példa hozott már ezekből nyilvánosságra, melyekhez a következőkben most Pojer Regina asszony, Obere Amthausgasse 25. Th. 10. Wien, V. bizonyítványát csatoljuk.

Örömet értesitem önt, hogy a Dr. Williams-féle Pink-labdacsok engem ismét egészségessé tettek és sogy azok a legnagyobb eredménnyel járnak. Ezért azokat mindenkinek a legjobban ajánlhatom.

Kaphatók minden gyógyszerárban, valamint Ausztria-magyarországi főraktárban **Török József** gyógyszerárban **Budapestben, Király-utca 12 sz** dobozonként 1 frt 75 krért, vagy 6 doboz 9 frtért.

Oriási lakomák.

Január 7.

Általánosan elismert dolog, hogy olyan nagyszabású lakoma, amelyen a francia maire-ek lakomája Párisban volt, még nem fordult elő a világon.

Hanem aztán rengeteg lakomáról, a melyeknek aránya csodálatraméltók, tudunk a multban is.

Igy 1770 április tizenhetedikén a szerencsétlen Mária Antoinette főhercegnőnek Berry herceggel, a későbbi tizenhatodik Lajos francia királlyal való eljegyzése alkalmából Bécsben a Belvédére-ben udvari ünnepély volt, amelyen hivatalos feljegyzések szerint elfogyott: 350 pástétom, 200 sonka, 500 nyelv, 1010 hideg borju-czomb, kappan és malacz, 2740 meleg szárnyas, 100 bárány, 350 torta, 420 tészta, 4480 darab kicsi sütemény, 20660 csésze leves, 16360 csésze kávé, 14592 csésze csokoládé, 2000 kupa limonádé, 1060 kupa fagyalt.

A borok eképpen fogytak: 1990 palaczk tokaji, 452 palaczk spanyol malaga, 1464 palaczk sampányi, 1080 palaczk burgundi. 940 palaczk rajnai.

Elhasználódott végül 36000 darab viaszgyertya, a miből ma egyedül rengeteg vacsora telnék ki.

Nem szabad azonban feledni, hogy itt udvari ebédre van szó. Ha meggondoljuk, hogy abban az időben nem lehetett még telefon és táviró utján összeszerezni a lakomához szükséges holmikát, elképzelhető, mily apparatusa volt szükség, a míg egy ekkora ebédet összehoztak.

Sertések által felfalt csecsemő.

1901. jan. 7.

Borzalmas gyermekhalálról érkezett ma jelentés Liebling temes megyei községből.

Egy másfél éves csecsemőt, a ki magára hagyatva aludt a szobában, összetépték a sertések. A szerencsétlenség ujév napján történt. Ramnyacu Krisztina lieblingi lakosnő elaltatta a szobában kis leányát s a mikor a gyermek álomba merült, az asszony kiment az udvarra a dolgát végezni.

Alig hagyta el az asszony a szobát, a nyitva hagyott ajtón bejutott oda több sertés s neki esett a gyermeknek és lerágták a karjait, lábait.

A mikor az asszony visszatért a szobába, már kiszendvedt a szerencsétlen gyermek.

A szerencsétlenségről értesítették a temesvári ügyészséget, ahonnan ma a vizsgáló bíró kiutazott a községbe a vizsgálat megejtésére.

CSARNOK.

Az ut lefelé.

Irta: Porzolt Kálmán.

Folytatás.

Laurának nem volt már bátorsága és ereje a lélekufárokat kiűzni a szobájából. Egy napon az ebédlő-asztalt akarta eladni Laura, hogy árából ebédet és vacsorát készítsen, de belépett a háziúr és lefoglaltatta az összes butorokat a házbér fejében. Most már meg volt téve az utolsó csapás!

Az egész környéken nem hitelez senki, eladni semmit sem lehet: itt az éhség!

Az asszony tegnap dél óta mit sem evett, vacsorája és reggelije nem volt s most ime ma nincsen ebéd, nincsen vacsora és ki tudja mikor lesz?

Laura feje elkábult; mintha minden gondolat kiszált volna agyából; nem tudta mi tévő legyen; férje ha fog jönni ebédre és nem tud neki enni adni.

Leült az ablak melletti székre, melyet a háziúr kegyelemből ott hagyott és azután üveges szemekkel bámult ki az ablakon az utcára, a hol kocsi, fogatok robogtak, előkelő urak, fényesen öltözött hölgyek boldog házaspárok, barátok, nővérek és szerelmes párok jártak, sűrűgtek, tolongtak.

És a kép folyton változott, mintegy kaléidoskop, s Laura nézte órákon át a nélkül, hogy tudta volna, mit lát. Fejében nem születtek gondolatok, szívében nem volt érzés.

— Nincs mit enni! — ez a gondolat élt csak benne.

A férj hazajött ebédelni.

— Nincsen, — felelt az asszony és a férj jobban megrémült neje tekintetétől, mint magától a szótól.

A férj megfordult sarkán és eltávozott hogy majd szerez ebédet.

Laura ismét odaült az ablak mellé és bámult ki a nyüzsgő világba.

Leste férje hazaérte. Régen éveket ezelőtt várta csak oly szivrepesve Jenő hazaérte. Mint most. Most nem a sziv, nem a szerelem vonzotta őt férjéhez, hanem az éhség.

Nem csókot, nem szerelmi ölelést vár most, hanem kenyeret.

Hiszen tegnap óta nem evett. S arczán, melyet szépek mondtak, látni lehetett a nyomor, az éhség nyomát.

Ott várt órákon át az ablak mellett de a férj nem jött.

Hanem eljöttek helyette azok a jó asszonyok és sajnálkoztak a szép fiatal asszony fölött, aki annyi bájjal egy piszkos szobában van zárva, sőt néha éhez is.

Jenő egész nap járt kenyér után, de sehol sem talált.

Kétszeres gyötrelm mardosta lelkét; gyötörte az éhség, s gyötörte a szegény és kétségbeesés, hogy nejét is éhezni hagyja.

De óra tünt, óra után és Jenő még mindig eredménytelenül járt.

Már kezdett az alkonyat leszállni, eljött a vacsora ideje és Jenő az utcákon bolyongott, mint egy örült.

Végre egy rémes gondolat fogalmazott meg lelkében; miért folytatják ők így az életet? nem jobb lenne-e meghalni együtt?

Rohant hazafelé.

Utközben meglepte a rettegés, hátha megelőzte őt Laura és egyedül ment arra az utra, a melyet kettejüknek szánt. Szomorú sejtélem ragadta meg, hogy nem fogja honn találni nejét.

Az éhség elvette testi erejét, nem tudott futni s midőn az ajtóhoz vánszorgott, meg kellett kapaszkodnia a kilincsben, hogy el ne bukjak.

(Folyt köv.)

Városi színház.

Holnap kedden, jan. 8-án:

Tékozló apa.

Színmű.

M. á. vasutak menetrendje 1900. okt. hó 1 től.

Debreczenből indul:

		ó.	p.	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9	01	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	36	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	27	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden déli	12	—		
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7	10	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3	56	
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7	58	
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2	56	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	17	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6	46	
Csak Szatmárig	reg.	5	22	
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8	22	
Miskolcz—Kassa felé	este	6	58	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4	01	
	m. áll. v.-tól	reg.	5	28
	vásártérről	reg.	5	51
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól	d. u.	4	06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	d. u.	4	15
	m. áll. v.-tól	d. e.	11	20
	vásártérről	d. e.	11	20
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4	42	
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5	—	
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	21	
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	31	
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9	35	
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	03	

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9	40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6	50	
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9	15	
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1	55	
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05	
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	(P.-Ladányig gy.-v. átszállással)	este	9	15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11	41	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	36	
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6	26	
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	33	
Budapest felől	reg.	7	41	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5	14	
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	51	
"	d. u.	12	16	
"	gy.-v.	d. u.	3	55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	12	
Csak Szatmárról	este	6	45	
"	(gyorsv.)	este	8	46
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8	07	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli	12	07		
Kassa—Miskolcz felől	este	7	53	
	vásártérre	reg.	8	90
	máv.-hoz	reg.	8	17
B.-Sz.-Mihály—	vásártérre	este	6	26
H.-Böszörm. felől	máv.-hoz	este	6	35
	vásártérre	d. u.	3	22
	máv.-hoz	d. u.	3	30

268
88
60

Nyilt-tér.

Borivóknak, kik a bort savanyuvízekkel szedték, retik vegyíteni, mindenek előtt a

MATTONI-FELE

GISSHÜBLER

SÁVANYU-KÖT

ajánlható. E víz kőszobosít a bor savát és az italnak kellemes, ingerlő mellékírt ad, annélkül, hogy azt fokotára festené.

Az Augsburgi légszesz ipartársulatnak debreczeni légszeszgyár igazgatósága folyó hó 10-én megfogván szüntetni működését, fölkéri mindazokat, kiknek a társulat ellen valami követelésük vagy igényük van, hogy ennek érvényesítése végett, folyó hó 10. napjának délutáni 5 órájáig jelentkezni sziveskedjenek, miután később bejelentendő igények csak a központból volnának elintézhettek.

Igyunk

ártézi forrás vizet!

Legjobb, legegészségesebb és legolcsóbb szénsavas

savanyu viz.

Kapható füszerkereskedőknél, vendéglő és kávéházakban. Főraktár **Mester-u. 3.**

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron levő

Női ruhaszöveteket

szines selymeket mosó velleket, atlas satin és batisztokat, haraszt kendőket, valamint

szőnyegeket, függönyöket

tetemesen leszállított áron árúsítjuk el.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, Rózsater.

7 méter egy ruhának való női divatszövet **1 frt 75 kr.**

Német és francia

órákat adna vagy elvállalná 1-2 gyermek tanítását egy 18 éves fiatal ember ellátásért. Levelek ez ügyben **Sörös Károly** urhoz intézendők Péterfia-u. 18.

Árverési hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Szotyori Nagy Károly féle mintegy 8 köblös majorsági föld laképülettel, szőlőültetvényvel és gyümölcsösökkel együtt 1901. évi febr. hó 15-től 1903. okt. 1-ig terjedő időre az 1901 évi január hó 19-én d.e. 9 óra-ig a városház nagytermében tartandó árverésen haszonbérbe adadni fog. — Miről az árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez leteendő s hogy az árverési feltételek a számvevőségénél megtekinthetők.

Debreczen, 1900. dec. 27.

A városi tanács,

Tüzifa eladás

A siteri uradalomban (Nagyváradtól 18 kl. méterre) **8-10 éven át, évente 6000 erdei ől** tüzifa kihasználása előnyös feltételek mellett eladásra ajánlatik. Bővebb felvilágosítást adunk:

A siteri uradalom vevői által választott végrehajtó bizottság, Siteren u. p. Szalárd.

Roheim Náthán,

Budapest, VI. Eötvös-utca 24.

Utolsó hét.

Csak 40 fillérért már

1901 Január hó 12-én

10.000 kor.

1000, 500, stb. stb.

ÖSSZESEN 1311 NYEREMÉNY NYERHETŐ,

a DIAK-OTTHON-SORSJÁTÉKBAN

SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK.

Vasáru készletemet

mélyen leszállított árban bocsátom forgalomba, a mennyiben **vasüzletemet a Kereskedelmi és Iparkamara palotájába (Frohner-szálloda mellé) fogom áthelyezni.**

Teljes tisztelettel

NÁNÁSSY LAJOS,

vaskereskedő.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.